

Số: /BC-UBND

Mỹ Hòa, ngày tháng năm 2023

BÁO CÁO

Sơ kết thực hiện Nghị quyết số 13-NQ/TU ngày 08/10/2021 của Tỉnh ủy của BCH Đảng bộ tỉnh khóa XIX về Chương trình bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa, di tích lịch sử gắn với phát triển du lịch tỉnh giai đoạn 2021-2025, tầm nhìn đến năm 2030

Kính gửi: Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Hưng Yên.

Thực hiện Công văn số 671/SVHTTDL-QLVHGD ngày 05/7/2023 của Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch tỉnh Hưng Yên về việc báo cáo sơ kết Chương trình bảo tồn và phát huy các giá trị di sản văn hóa, di tích lịch sử gắn với phát triển du lịch trên địa bàn tỉnh Hưng Yên giai đoạn 2021 - 2025, tầm nhìn đến năm 2030. UBND thị xã Mỹ Hòa báo cáo một số nội dung như sau:

1. CÔNG TÁC QUẢN TRIỆT, CHỈ ĐẠO, TRIỂN KHAI THỰC HIỆN NGHỊ QUYẾT

- Thực hiện Nghị quyết số 13-NQ/TU ngày 08/10/2021 và Kế hoạch số 178/KH-UBND ngày 23/11/2021 của UBND tỉnh về thực hiện Chương trình bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa, di tích lịch sử gắn với phát triển du lịch tỉnh giai đoạn 2021-2025, tầm nhìn đến năm 2030 thị xã Mỹ Hòa đã triển khai tuyên truyền, phổ biến, quán triệt trong toàn cán bộ, đảng viên thực hiện có hiệu quả các nội dung Nghị quyết số 13-NQ/TU và Kế hoạch số 178/KH-UBND; Kế hoạch số 60-KH/TU ngày 29/5/2017 của Ban Thường Vụ Tỉnh ủy về việc thực hiện về phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn; Kế hoạch số 54/KH-UBND ngày 09/5/2018 của UBND tỉnh Hưng Yên về phát triển du lịch tỉnh Hưng Yên đến năm 2025, tầm nhìn đến năm 2030; Quyết định số 2840/QĐ-UBND ngày 30/11/2020 của UBND tỉnh Hưng Yên về việc phê duyệt Đề án đầu tư tu bổ, chống xuống cấp di tích xếp hạng cấp tỉnh, cấp quốc gia trên địa bàn tỉnh Hưng Yên giai đoạn 2021 - 2025; chỉ đạo các chi đảng bộ, các cơ quan, đơn vị thường xuyên lồng ghép việc tuyên truyền, thực hiện Nghị quyết số 13-NQ/TU và các văn bản có liên quan trong các cuộc họp chi bộ, họp giao ban hàng tháng, qua đó nâng cao nhận thức của đảng viên, nhất là người đứng đầu cấp ủy các chi bộ và Thủ trưởng các cơ quan, đơn vị về trách nhiệm, vai trò trong bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa, di tích lịch sử gắn với phát triển

du lịch. UBND thị xã ban hành Kế hoạch số 180/KH-UBND ngày 14/12/2020 của UBND thị xã về đầu tư tu bổ, chống xuống cấp di tích xếp hạng cấp tỉnh, cấp quốc gia trên địa bàn thị xã Mỹ Hào giai đoạn 2021 - 2025; Kế hoạch số 33/KH-UBND ngày 08/02/2022 về việc thực hiện Chương trình bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa, di tích lịch sử gắn với phát triển du lịch thị xã Mỹ Hào giai đoạn 2021-2025, tầm nhìn đến năm 2030;

- Hàng năm, UBND thị xã ban hành Kế hoạch phát triển du lịch trên địa bàn, nhằm nâng cao năng lực, hiệu quả hoạt động phục vụ Nhân dân và doanh nghiệp trên địa bàn thị xã hướng tới xây dựng ngành du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn của thị xã.

II. KẾT QUẢ THỰC HIỆN NGHỊ QUYẾT

1. Công tác truyền thông nâng cao nhận thức và quảng bá di sản văn hóa, di tích lịch sử gắn với phát triển du lịch

- Trong những năm qua, UBND thị xã đã ban hành các văn bản chỉ đạo, hướng dẫn UBND các xã, phường làm tốt công tác bảo tồn và phát huy các giá trị di sản văn hóa gắn với phát triển du lịch. Tích cực tuyên truyền, vận động Nhân dân bảo vệ các giá trị di sản văn hóa, đẩy mạnh công tác xã hội hóa trong việc bảo vệ cũng như trùng tu, xây dựng, phục dựng, sửa chữa di tích trên địa bàn thị xã;

- Hướng dẫn tuyên truyền trên hệ thống truyền thanh từ thị xã đến cơ sở, trên Trang Thông tin điện tử thị xã về Luật Di sản văn hóa, Nghị quyết số 13-NQ/TU ngày 08/10/2021 và những văn bản liên quan đến việc bảo vệ và phát huy giá trị các di sản văn hóa gắn với phát triển du lịch nhằm nâng cao nhận thức và đóng góp của toàn xã hội trong việc bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa. Tổ chức tốt các hoạt động bảo tồn, phát huy di sản văn hóa, lễ hội truyền thống, tín ngưỡng gắn với di tích; chỉ đạo UBND các xã, phường; Ban Quản lý di tích cấp xã thường xuyên tuyên truyền các quy định về ứng xử văn hoá tại điểm tham quan du lịch và địa điểm di tích;

- Hướng dẫn các cấp trường học tổ chức các giờ học ngoại khoá tại các điểm di tích lịch sử văn hoá, di tích cách mạng,... đem lại hiệu quả trong việc nâng cao nhận thức của học sinh về giá trị di sản.

2. Công tác quản lý Nhà nước và kiện toàn bộ máy quản lý di sản văn hoá, di tích lịch sử

- Để tăng cường công tác bảo vệ và quản lý di tích, đặc biệt là hoạt động tu bổ, tôn tạo di tích; khai thác phát huy giá trị di tích qua các hoạt động văn

hóa, tín ngưỡng tại di tích UBND thị xã ban hành văn bản hướng dẫn UBND các xã, phường có sự thay đổi về nhân sự trong Ban quản lý di tích cũ, phải kiện toàn lại cho phù hợp với các chức danh theo Quyết định số 39/2019/QĐ-UBND ngày 20/11/2019 của UBND tỉnh Hưng Yên về việc Ban hành Quy định quản lý di tích, di vật, cổ vật, bảo vật quốc gia trên địa bàn tỉnh Hưng Yên. Tính đến nay có 13/13 xã, phường đã thành lập, kiện toàn Ban quản lý di tích và bố trí người trông coi tại di tích nhằm tránh xảy ra tình trạng mất mát, hoặc thất lạc các hiện vật, cổ vật tại di tích;

- Cấp huyện và cấp xã đều có cán bộ phụ trách về lĩnh vực di sản văn hoá; tuy nhiên, hiện nay cả cấp huyện và cấp xã đều chưa có cán bộ chuyên trách làm công tác di sản văn hoá; cán bộ công chức còn phải kiêm nhiệm nhiều công việc chuyên môn khác nhau nhất là công chức cấp xã.

3. Bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hoá

3.1. Về bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hoá vật thể

** Hoạt động bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích*

- Thực hiện Quyết định số 2840/QĐ-UBND ngày 30/11/2020 của UBND tỉnh Hưng Yên về việc phê duyệt Đề án đầu tư tu bổ, chống xuống cấp di tích xếp hạng cấp tỉnh, cấp quốc gia trên địa bàn tỉnh Hưng Yên giai đoạn 2021 - 2025, UBND thị xã đã ban hành Kế hoạch số 180/KH-UBND ngày 14/12/2020 về việc đầu tư, bảo tồn, chống xuống cấp di tích xếp hạng cấp tỉnh và cấp quốc gia trên địa bàn thị xã Mỹ Hào giai đoạn 2021-2025, theo đó, giai đoạn 2021-2025 thị xã Mỹ Hào có 02 di tích xếp hạng cấp quốc gia và 05 di tích cấp tỉnh nằm trong danh sách được đầu tư tu bổ, chống xuống cấp. Các di tích thuộc Đề án đã và đang được đầu tư, tu bổ, chống xuống cấp ở nhiều mức độ khác nhau bằng nguồn ngân sách Nhà nước đã được phê duyệt.

- Tổng số di tích được đầu tư tu bổ, chống xuống cấp từ 2020 đến 30/6/2023 là 12 di tích với số tổng vốn 75.587.542.000 tỷ đồng. Trong đó:

+ Nguồn ngân sách của tỉnh đầu tư cho 04 di tích xếp hạng cấp quốc gia: Đình Bần (Bần Yên Nhân); Đình Cẩm Quan (Cẩm Xá); Đình Bùi Bồng (Đương Quang); Khu lưu niệm Nguyễn Thiện Thuật (Xuân Dục) với tổng kinh phí 14.800.000.000 triệu đồng (*theo phụ lục 4*);

+ Nguồn ngân sách thị xã, UBND các xã, phường và từ các nguồn xã hội hóa khác đầu tư cho 08 di tích với tổng kinh phí. 60.787.542.000 triệu đồng (*theo phụ lục 4*).

- Hiện nay tổng số di tích đã xuống cấp cần được đầu tư tu bổ, tôn tạo trên địa bàn thị xã là: 13 di tích (*theo phụ lục số 03*).

- Ngày 07/6/2021, UBND tỉnh Hưng Yên ban hành Quyết định số 1281/QĐ-UBND phê duyệt chủ trương đầu tư xây dựng Khu di tích Nguyễn Thiện Thuật, xã Xuân Dục, thị xã Mỹ Hào với diện tích 10.710 m² bao gồm các hạng mục: Khu đền thờ gồm đền thờ, bình phong, nghi môn đền thờ, nhà bia, nhà khách, nhà vệ sinh, am hóa vàng; Khu lăng mộ gồm cổng lăng mộ, nhà bát giác, lăng mộ, phù điêu, các hạng mục phụ trợ và hạ tầng kỹ thuật với tổng mức đầu tư: 42.208.542.000 triệu đồng. Việc xây dựng khu di tích Nguyễn Thiện Thuật nhằm góp phần vào việc phát huy đời sống vật chất và tinh thần cho Nhân dân địa phương và vùng phụ cận; đề cao văn hoá, tôn trọng lễ thức truyền thống và thuần phong mỹ tục của dân tộc, gắn di tích với phát triển du lịch, lấy việc bảo tồn di tích làm nền tảng, phát triển du lịch làm động lực để tạo điều kiện cho việc phát huy và bảo tồn di tích được bền vững. Ngày 29/3/2023 Thị ủy - HĐND - UBND - UBMTTQVN thị xã long trọng tổ chức Lễ đón bằng xếp hạng di tích lịch sử quốc gia và khánh thành khu lưu niệm Tướng quân Nguyễn Thiện Thuật, đây là niềm vinh dự, tự hào của quê hương Xuân Dục nói riêng và của thị xã Mỹ Hào nói chung. Theo thống kê, báo của xã Xuân Dục hàng năm có hàng nghìn lượt du khách thập phương và Nhân dân địa phương về tham quan, dâng hương tại Khu lưu niệm Nguyễn Thiện Thuật, Nhà lưu niệm lực lượng Nữ du kích Hoàng Ngân Hưng Yên và Liệt sỹ - Anh hùng lực lượng vũ trang nhân dân Vũ Thị Kính (Trần Thị Khang), chùa Xuân Nhân.

** Tình hình kiểm kê, xếp hạng di tích*

Theo Quyết định số 952/QĐ-UBND ngày 13/4/2018 của UBND tỉnh Hưng Yên về việc phê duyệt, công bố danh mục kiểm kê di tích trên địa bàn tỉnh Hưng Yên đến ngày 31/7/2017, thị xã Mỹ Hào có 176 di tích, với 33 di tích, cụm di tích đã được xếp hạng (trong đó có 12 di tích, cụm di tích xếp hạng cấp Quốc gia; 21 di tích, cụm di tích xếp hạng cấp tỉnh); nhiều đình, đền, chùa vẫn còn lưu giữ được những giá trị lịch sử văn hóa và kiến trúc nghệ thuật độc đáo tiêu biểu

** Công tác bảo vệ, bảo quản và phát huy giá trị di vật, cổ vật, bảo vật quốc gia*

Thực hiện Công văn số 563/UBND-KGVX ngày 24/3/2021 của UBND tỉnh Hưng Yên về tăng cường công tác bảo vệ, bảo quản, phát huy giá trị bảo vật quốc gia. Ngày 05/4/2021 UBND thị xã Mỹ Hào ban hành Công văn số 269/UBND-VHTT về việc bảo vệ, bảo quản và phát huy giá trị di tích trên địa bàn thị xã Mỹ Hào yêu cầu UBND các xã, phường có phương án bảo vệ tuyệt đối an toàn cho di tích, hiện vật, di vật, cổ vật đang được lưu giữ tại các di tích; phân công người chịu trách nhiệm chính đối với việc quản lý, bảo vệ di tích, không giao khoán cho cá nhân trực tiếp trông coi di tích; tăng cường công

tác đảm bảo an ninh trật tự, giữ gìn vệ sinh môi trường; phòng, chống cháy nổ, trộm cắp, thiên tai và các các nguy cơ xâm hại khác để đảm bảo an toàn tuyệt đối cho di tích; phối hợp cơ quan liên quan kịp thời phát hiện, xử lý nghiêm hành vi vi phạm theo quy định của pháp luật; kịp thời, chủ động báo cáo, đề xuất với cơ quan có thẩm quyền khi xảy ra các vấn đề ảnh hưởng đến việc bảo vệ tuyệt đối an toàn cho di tích những hiện vật, di vật, cổ vật đang được lưu giữ tại di tích.

** Việc triển khai các biện pháp đảm bảo an ninh trật tự, phòng, chống cháy, nổ, bão lụt, vệ sinh môi trường tại di tích*

- UBND thị xã chỉ đạo Ban quản lý di tích các xã, phường chủ động xây dựng các phương án bảo vệ, phòng, chống cháy nổ, trộm cắp các di vật, cổ vật, đồ thờ, hiện vật tại di tích. Có các biện pháp bảo vệ cụ thể như: gia cố, gia cường, thay thế các công, cửa chính, cửa phụ, khóa không đảm bảo an toàn; xây dựng tường rào bảo vệ; khuyến khích lắp đặt hệ thống camera giám sát; tăng cường lực lượng trông coi, bảo vệ di tích; đề cao ý thức cảnh giác với các đối tượng lạ mặt xưng danh là nhà nghiên cứu, nhà tài trợ, người công đức... xin tham quan, tiếp cận các đồ thờ, hiện vật có giá trị của di tích. Khi phát hiện những đối tượng khả nghi, cần kịp thời báo cáo chính quyền địa phương hoặc cơ quan Nhà nước có thẩm quyền để có biện pháp xử lý kịp thời;

- Hướng dẫn Ban quản lý di tích các xã, phường thực hiện bài trí, sử dụng hiện vật, đồ thờ trang trí trong di tích theo đúng sơ đồ, hồ sơ; đảm bảo, phù hợp với tính chất, quy mô, cảnh quan và thuần phong mỹ tục tại di tích. Chỉ được tiếp nhận hiện vật, đồ thờ khi đã được cơ quan chuyên môn có thẩm quyền thẩm định, hướng dẫn.

3.2. Về bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa phi vật thể

** Công tác kiểm kê di sản văn hoá phi vật thể*

- Là vùng đất giàu truyền thống văn hóa, Mỹ Hòa là nơi hội tụ, bảo lưu nhiều di sản văn hóa phi vật thể đa dạng. Những năm qua, công tác quản lý, bảo vệ, tôn tạo và phát huy giá trị di sản văn hóa luôn được các cấp, các ngành, địa phương quan tâm, chỉ đạo với nhiều hoạt động phong phú; từ đó, phát huy được vai trò chủ thể của các tầng lớp Nhân dân trong việc sáng tạo, hưởng thụ văn hóa, gắn kết cộng đồng;

- Năm 2022, UBND thị xã đã giao phòng Văn hoá và Thông tin phối hợp với Ban kiểm kê di sản văn hoá phi vật thể tỉnh - Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch tỉnh tiến hành kiểm kê di sản văn hoá phi vật thể trên địa bàn thị xã. Qua

tổng hợp, báo cáo thị xã Mỹ Hòa kiểm kê được 128 phiếu, trong đó lễ hội truyền thống 44 phiếu; tập quán xã hội 26 phiếu; nghề thủ công truyền thống 31 phiếu; nghệ thuật trình diễn dân gian 06 phiếu; ngữ văn dân gian 10 phiếu; tri thức dân gian 11 phiếu; thị xã Mỹ Hòa còn được biết đến với 07 làng nghề về sản xuất mộc dân dụng- mỹ nghệ (Hòa Phong), làng nghề sản xuất tương (phường Bần), làng nghề chế biến thực phẩm (Nhân Hòa), làng nghề chạm bạc (Ngọc Lâm), các làng nghề chế biến nông sản thực phẩm đây chính là ưu thế cho việc phát triển các tour du lịch di tích gắn với các làng nghề truyền thống.

** Công tác tổ chức lễ hội, thực hiện nếp sống văn minh tại di tích*

- Để tăng cường công tác quản lý, tổ chức lễ hội, thực hiện nếp sống văn minh tại di tích, hàng năm UBND thị xã đã ban hành văn bản hướng dẫn các xã, phường tăng cường công tác quản lý và tổ chức lễ hội, các hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể thao chào Xuân mới. Chỉ đạo các cơ quan chuyên môn tăng cường công tác kiểm tra trước, trong thời gian diễn ra lễ hội, kịp thời xử lý nghiêm các hành vi lợi dụng tổ chức lễ hội để trục lợi, tuyên truyền mê tín dị đoan, cờ bạc trá hình, lưu hành văn hóa phẩm trái phép; Việc tổ chức lễ hội phải được diễn ra theo đúng quy định, phù hợp với truyền thống văn hóa của dân tộc; đồng thời hướng dẫn Ban quản lý tại các di tích đặt hòm công đức, quản lý việc thu, sử dụng tiền công đức công khai, minh bạch theo đúng Quyết định số 26/2017/QĐ-UBND ngày 30/10/2017 của UBND tỉnh Hưng Yên về việc Ban hành Quy định hình thức; phương thức; việc quản lý, sử dụng tiền, tài sản dâng cúng, công đức, tài trợ tại các di tích lịch sử - văn hóa là các cơ sở tín ngưỡng đã được xếp hạng cấp tỉnh, cấp quốc gia trên địa bàn tỉnh Hưng Yên. Không để các hình thức kinh doanh đôi tiền lẻ hưởng chênh lệch trong khu vực di tích, khu vực lễ hội; tuyên truyền, hướng dẫn Nhân dân sử dụng đồng tiền hợp lý, không cài, dặt, đặt, rải tiền tùy tiện, gây phản cảm;

- Chỉ đạo Ban Quản lý di tích, Ban Tổ chức lễ hội ở cơ sở đảm bảo thực hiện các quy định về nếp sống văn minh trong hoạt động lễ hội, bố trí sắp xếp hàng quán, dịch vụ, nơi trông giữ phương tiện giao thông gọn gàng, thuận tiện cho Nhân dân tránh gây ùn tắc, mất an ninh trật tự; đảm bảo vệ sinh môi trường, tăng cường phòng cháy, chữa cháy, đảm bảo an toàn tuyệt đối cho người dân khi tham gia lễ hội; kịp thời ngăn ngừa thương mại hóa lễ hội, hành vi lợi dụng lễ hội để kinh doanh, dịch vụ không phù hợp; kiên quyết loại bỏ những hủ tục, hoạt động mê tín dị đoan, cờ bạc trá hình, ăn xin, đốt pháo, thả đèn trời, trang trí đèn lồng không rõ nguồn gốc xuất xứ trong lễ hội...

4. Nghiên cứu ứng dụng công nghệ thông tin, chuyển đổi số trong công tác quản lý các hoạt động bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa

- Thực hiện Kế hoạch số 39/KH-UBND ngày 04/3/2022 của UBND tỉnh Hưng Yên về việc triển khai thực hiện Quyết định số 2026/QĐ-TTg ngày 02/12/2021 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chương trình số hoá Di sản văn hoá giai đoạn 2021 - 2030 trên địa bàn tỉnh Hưng Yên. UBND thị xã Mỹ Hào đã ban hành Kế hoạch số 108/KH-UBND ngày 27/4/2022 về Triển khai thực hiện Quyết định số 2026/QĐ-TTg ngày 02/12/2021 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chương trình Số hoá di sản văn hoá giai đoạn 2021 - 2030 trên địa bàn thị xã Mỹ Hào;

- Thực hiện “Số hóa địa chỉ đỏ” Nhà Lưu niệm lực lượng Nữ Du kích Hoàng Ngân Hưng Yên và Liệt sĩ - Anh hùng LLVT nhân dân Vũ Thị Kính thông qua ứng dụng quét mã QR Code. Các thông tin, tài liệu, hình ảnh giới thiệu, sự kiện lịch sử về khu di tích được chuyển thành dữ liệu số và tích hợp trong mã QR. Du khách và Nhân dân đến tìm hiểu thông tin chỉ cần dùng điện thoại thông minh quét QR Code là có thể dễ dàng được cung cấp những thông tin về điểm di tích. Bước đầu, đã số hóa 08 thông tin, tài liệu quan trọng về Khu Nhà lưu niệm lực lượng Nữ du kích Hoàng Ngân Hưng Yên và Liệt sĩ Anh hùng LLVT nhân dân Vũ Thị Kính; kết hợp cùng các tài liệu, hình ảnh hiện vật trưng bày trong Nhà Lưu niệm sẽ cung cấp cho du khách những thông tin cơ bản nhất, tiện lợi nhất và bảo đảm tính chính xác về giá trị văn hóa, lịch sử, kiến trúc. Việc triển khai mô hình “Số hóa các địa chỉ đỏ” thể hiện tính tiên phong, đổi mới, sáng tạo trong đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin, chuyển đổi số và tham gia bảo tồn, phát huy các di tích lịch sử trên địa bàn thị xã góp phần thúc đẩy du lịch thông minh trên địa bàn;

- Nhằm phát huy giá trị của di tích, UBND xã Xuân Dục ra mắt Đội thuyết minh Cụm di tích lịch sử xã Xuân Dục, với 05 thành viên, làm nhiệm vụ thuyết minh, giới thiệu các thông tin, tài liệu, hình ảnh với du khách khi đến thăm viếng Khu di tích (di tích xếp hạng Quốc gia Khu Lưu niệm Nguyễn Thiện Thuật; Chùa Xuân Nhân và di tích xếp hạng cấp tỉnh Nhà lưu niệm lực lượng Nữ du kích Hoàng Ngân Hưng Yên và Liệt sĩ - Anh hùng lực lượng vũ trang nhân dân Vũ Thị Kính (Trần Thị Khang)).

5. Huy động nguồn lực cho hoạt động bảo tồn, phát huy giá trị di sản văn hóa, di tích lịch sử gắn với phát triển du lịch

Với phương châm Nhà nước và Nhân dân cùng làm, trên cơ sở nguồn kinh phí được Nhà nước hỗ trợ, nhiều địa phương đã huy động được nguồn vốn xã hội hóa đóng góp từ Nhân dân, các tổ chức kinh tế - xã hội, các nhà hảo tâm để tu bổ, chống xuống cấp cho di tích (đình Bàn huy động nguồn vốn xã hội hoá

là 2 tỷ 200 triệu đồng; Chùa Bình Tân huy động nguồn vốn xã hội hoá với tổng kinh phí 3.5 tỷ đồng; Chùa Thứa huy động nguồn vốn xã hội hóa 2 tỷ đồng, chùa Tứ Mỹ, Phùng Chí Kiên nguồn vốn xã hội hóa 700 triệu đồng để tu sửa các hạng mục phụ trợ của di tích) đến nay các công trình đã hoàn thành và được đưa vào sử dụng, phục vụ đời sống văn hóa tâm linh của Nhân dân địa phương.

6. Công tác phối hợp thanh tra, kiểm tra và xử lý các vi phạm trong hoạt động bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa

- UBND thị xã Mỹ Hòa giao cho cơ quan chuyên môn hướng dẫn UBND các xã, phường với vai trò là chủ đầu tư tiến hành lựa chọn các công ty, đơn vị thiết kế có đủ điều kiện, năng lực hành nghề bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích để lập hồ sơ tu bổ, tôn tạo di tích đảm bảo theo đúng quy định của Luật Di sản văn hóa, Luật đầu tư công và các quy định có liên quan. Thường xuyên giám sát, kiểm tra việc thực hiện tu bổ, chống xuống cấp tại di tích. Do đó, đảm bảo đúng quy trình kỹ thuật và nguyên tắc bảo tồn tôn tạo. Quá trình tu bổ, chống xuống cấp di tích được thực hiện trên cơ sở ưu tiên tu sửa những hạng mục chính đã xuống cấp nghiêm trọng nhằm bảo tồn tối đa yếu tố gốc cấu thành di tích. Các công trình, hạng mục di tích sau khi được đầu tư tu bổ, chống xuống cấp đều đã phát huy giá trị hiệu quả trong đời sống văn hóa cộng đồng, trở thành trung tâm sinh hoạt văn hóa tín ngưỡng của Nhân dân;

- Kịp thời ngăn chặn và xử lý nghiêm các vi phạm, đặc biệt là các hành vi lợi dụng di tích, lễ hội để trục lợi, kích động bạo lực, lưu hành, kinh doanh văn hóa phẩm trái phép; lôi kéo đông người để tuyên truyền, quảng bá các hoạt động có dấu hiệu tà đạo, mê tín dị đoan, trái với thuần phong mỹ tục, vi phạm quy định về thực hiện nếp sống văn minh. Thường xuyên đôn đốc, nhắc nhở việc thực hiện các nhiệm vụ được giao; phát hiện xử lý kịp thời và có biện pháp chấn chỉnh những trường hợp vi phạm. Tính đến nay trên địa bàn thị xã Mỹ Hòa không xảy ra trường hợp vi phạm quy định trong hoạt động bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa.

III. ĐÁNH GIÁ CHUNG

- Trong những năm qua, công tác bảo tồn, phát huy giá trị di sản văn hóa, di tích lịch sử gắn với phát triển du lịch được các cấp, các ngành và toàn thể Nhân dân trên địa bàn thị xã quan tâm, đồng tình ủng hộ. Hoạt động trùng tu chống xuống cấp các di tích lịch sử xếp hạng Quốc gia và cấp tỉnh được quan tâm thực hiện; công tác quy hoạch phát triển các làng nghề; khuyến khích mở rộng cơ sở dịch vụ thể dục thể thao (bể bơi, sân bóng đá...), các cơ sở lưu trú phục vụ khách du lịch, khôi phục các làng chèo, chiếu chèo truyền thống, lễ hội

truyền thống... được ưu tiên thực hiện. Do có sự quan tâm của cấp ủy, chính quyền các cấp, sự tham gia đóng góp xã hội hóa của tổ chức, cá nhân hiện nay thị xã Mỹ Hòa đang trở thành điểm đến hấp dẫn du khách. Trung bình mỗi năm có trên 10 nghìn lượt du khách đến thăm quan, học tập, công tác, giao lưu văn hóa, tham dự các lễ hội và lưu trú trên địa bàn;

- Năm 2020, trước tình hình diễn biến phức tạp của dịch bệnh Covid - 19, UBND thị xã đã chỉ đạo các cơ quan, đơn vị, UBND các xã, phường thực hiện tốt công tác quản lý môi trường du lịch, bảo đảm an ninh, trật tự an toàn xã hội trong việc tổ chức các lễ hội, các hoạt động tín ngưỡng có tập trung đông người. Công an thị xã và công an các xã, phường bố trí lực lượng đảm bảo an ninh - trật tự, kịp thời ngăn chặn nạn trộm cắp, cướp giật, gây rối trật tự công cộng. Tăng cường kiểm tra, xử lý tình trạng bán hàng trên lòng lề đường, lấn chiếm lối đi, gây cản trở giao thông;

- Sau khi tình hình dịch bệnh được khống chế, các hoạt động văn hóa, văn nghệ, tập trung đông người được hoạt động trở lại bình thường các cơ sở tín ngưỡng, thờ tự, du lịch làng nghề được mở cửa hoạt động trở lại đã góp phần thúc đẩy phát triển hoạt động du lịch tâm linh, du lịch làng nghề trên địa bàn thị xã. Từ năm 2018 đến nay, Mỹ Hòa đón khoảng từ 100.000 - 130.000 lượt khách du lịch; Ước đạt từ năm 2022 đến 2025 mỗi năm đón khoảng 160.000 - 180.000 lượt khách. Mức độ tăng trưởng khách du lịch bình quân đạt 20-25%.

IV. HẠN CHẾ, NGUYÊN NHÂN, ĐỀ XUẤT, KIẾN NGHỊ

1. Hạn chế, nguyên nhân

- Việc tuyên truyền nâng cao nhận thức của các cấp, các ngành, toàn xã hội về vai trò, ý nghĩa của di sản văn hóa gắn với phát triển du lịch đã được nâng cao nhưng một số nơi vẫn còn mang tính chất hình thức;

- Công tác xã hội hóa trong hoạt động bảo tồn và phát huy giá trị di tích còn thiếu định hướng, thiếu những chính sách, chế tài cụ thể để khuyến khích, kêu gọi sự đóng góp của các các tổ chức cá nhân;

- Một số địa phương còn quan tâm chú trọng đến đầu tư phát triển kinh tế - xã hội nên chưa thực sự chú trọng quan tâm đến việc trùng tu, tôn tạo và phát huy các giá trị của di tích;

- 13/13 Ban quản lý di tích ở địa phương được thành lập nhưng việc trông coi, quản lý trực tiếp được giao cho các thủ từ, các sai (Ban hộ tự) hay các cụ cao niên trong thôn, tổ dân phố đảm nhiệm, dẫn đến những bất cập trong việc quản lý, tu bổ, tôn tạo. Mặt khác, chưa có cơ chế, chính sách hỗ trợ kinh phí cho người trông nom quản lý trực tiếp di tích vì vậy chưa động viên, thúc đẩy và đề cao vai trò, trách nhiệm đối với người giao quản lý trực tiếp tại di tích;

- Cấp huyện và cấp xã đều chưa có cán bộ chuyên trách làm công tác di sản văn hoá; cán bộ công chức còn phải kiêm nhiệm nhiều công việc chuyên môn khác nhau nhất là công chức cấp xã.

2. Đề xuất, kiến nghị

Để công tác quản lý, bảo vệ và phát huy các giá trị di sản được thực hiện có hiệu quả. UBND thị xã Mỹ Hòa đề xuất, kiến nghị với Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh một số nội dung như sau:

- Tham mưu UBND tỉnh ban hành những chính sách về bảo vệ, phát huy giá trị di tích, di sản văn hóa; bố trí nguồn kinh phí thích hợp cho công tác quản lý di tích ở cấp cơ sở. Cần có chính sách hỗ trợ kinh phí cho người trông coi trực tiếp tại di tích;

- Có cơ chế, chính sách hợp lý nhằm hỗ trợ kịp thời chống xuống cấp cho di tích, đồng thời khen thưởng thỏa đáng cho những doanh nghiệp, tổ chức, cá nhân đóng góp trực tiếp cho công tác giữ gìn, bảo tồn di sản văn hóa;

- Tổ chức đào tạo cán bộ, thợ lành nghề trong địa bàn tỉnh, đảm bảo có trình độ chuyên môn đáp ứng yêu cầu thực thi nghiệp vụ bảo quản, tu bổ, tôn tạo đối với các di sản văn hóa vật thể; đủ năng lực để nghiên cứu lập hồ sơ lưu trữ và hoạt động bảo tồn phát huy giá trị di sản văn hóa tại địa phương;

- Tăng cường tập huấn chuyên sâu về chuyên đề bảo tồn và phát huy di sản cho cán bộ văn hóa cấp cơ sở. Đặc biệt là tập huấn cho những người trông coi di tích; các thành viên Ban quản lý các di tích cấp cơ sở;

- Phát hành và cấp phát kịp thời tài liệu, hướng dẫn, ấn phẩm về di tích, di sản văn hoá cho tủ sách các làng, khu dân cư để nhân dân được tiếp cận, nghiên cứu vận dụng phù hợp với từng địa phương.

V. GIẢI PHÁP

- Tiếp tục đẩy mạnh các hoạt động tuyên truyền, giáo dục, nâng cao nhận thức của các cấp, các ngành, đoàn thể từ thị xã đến cơ sở về di sản văn hóa và nhiệm vụ phát triển văn hóa gắn với giáo dục thực hiện các quy định của pháp luật về lĩnh vực di sản văn hóa; phát huy tinh thần chủ động, tích cực, nỗ lực của người dân, vai trò tự quản của cộng đồng trong quá trình quản lý, bảo vệ, trùng tu, sửa chữa, chống xuống cấp và phát huy giá trị di tích, di sản văn hóa;

- Hoàn thiện quy hoạch xây dựng và quản lý các khu di tích, điểm du lịch. Tập trung xây dựng các chương trình hành động, đề án về phát triển du lịch văn hóa tâm linh mang đặc trưng vùng; giới thiệu, quảng bá đến du khách. Tăng cường thu hút các nguồn lực xã hội đầu tư xây dựng, tu bổ di tích, bảo tồn di

sản. Đẩy mạnh công tác tuyên truyền về di tích, lễ hội, những nét đẹp văn hóa nhằm giáo dục truyền thống; nâng cao nhận thức cho người dân, thực hiện nếp sống văn minh tại nơi thờ tự. Xây dựng kế hoạch kiểm kê, phân loại quản lý và tổ chức hoạt động lễ hội mang tính khoa học. Tăng cường phối hợp giữa các cơ quan chức năng trong công tác thanh tra, kiểm tra, xử lý các vi phạm trong hoạt động lễ hội, dịch vụ văn hoá trong các lễ hội trên địa bàn thị xã;

- Đưa mục tiêu, nhiệm vụ phát triển di sản văn hóa, xây dựng thiết chế văn hóa, quản lý, bảo vệ, phát huy giá trị di tích vào Nghị quyết, chương trình hoạt động của các cấp ủy Đảng, chính quyền để tập trung lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện có hiệu quả;

- Định kỳ sơ, tổng kết, rút kinh nghiệm trong công tác lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy chính quyền các cấp, nhiệm vụ của ngành quản lý và vai trò của tổ chức đoàn thể trong nhiệm vụ phát triển văn hóa nói chung, và nhiệm vụ bảo vệ, khai thác phát huy giá trị di tích trên địa bàn.

- Kịp thời khen thưởng tổ chức, đơn vị, cá nhân có những đóng góp tích cực trong việc tham gia xây dựng bảo vệ, khai thác phát huy giá trị di tích trên địa bàn.

Ủy ban nhân dân thị xã Mỹ Hòa trân trọng báo cáo./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Chủ tịch, các Phó chủ tịch UBND thị xã;
- Lưu: VT, VHHT.

TM. ỦY BAN NHÂN DÂN
KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH

Nguyễn Quốc Khánh